

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

133/2016

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 31η Αυγούστου του έτους δύο χιλιάδες δέκα έξι (2016) ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.00 π.μ. και επί της οδού Κηφισίας 7 (5ος όροφος), όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση της Αντιπροέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. **Αντιπρόεδρος :** Χριστίνα Μπουσουλέγκα
2. **Μέλη :**
Ευάγγελος Καραμανλής
Δημήτριος Λουρίκας
Δημήτριος Σταθακόπουλος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Γραμματέας: Ευαγγελία Κασάπη

Εισήγηση: Η με αριθ. πρωτ. 3707/30.08.2016 εισήγηση

Εισηγητής: Ηλιάνα Κανταρτζή, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη μέσω τηλεδιάσκεψης και η εισηγήτρια κα Κανταρτζή, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδότησης κα Καξιρή, οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Ερώτημα: Το υπ' αρ. πρωτ. 3903/09.08.2016 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3515/10.08.2016) αίτημα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (Π.Ε. Έβρου) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 10.08.2016 (αριθ. πρωτ. εισερχομένου της Αρχής 3515/10.08.2016).

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης κατ' άρθρα 24, παρ. 1, περ. α' και 25, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007, για την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς

μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας ΠΕ Έβρου, για τα σχολικά έτη 2016-2017, 2017-2018 & 2018-2019 συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 256.929,48€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιώματος προαίρεσης.

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. 3903/09.08.2016 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3515/10.08.2016) αίτημα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης – Περιφερειακή Ενότητα Έβρου (εφεξής και "Π.Α.Μ.Θ.") μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, ο ως άνω φορέας αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής και Αρχή) κατ' άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ' υποπερ. (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την προσφυγή του σε διαδικασία διαπραγμάτευσης κατ' άρθρα 24, παρ. 1, περ. α' και 25, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007, για τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας ΠΕ Έβρου, για τα σχολικά έτη 2016-2017, 2017-2018 & 2018-2019 συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 256.929,48€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιώματος προαίρεσης σε συνέχεια προηγθέντος ανοικτού διαγωνισμού, διενεργηθέντος μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1 Με την υπ' αριθμ. 279/2016 Απόφαση (ΑΔΑ: 65967ΛΒ-7Θ7) της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α.Μ.Θ. εγκρίθηκαν οι όροι της διακήρυξης για τη διενέργεια ανοικτού διεθνούς ηλεκτρονικού μειοδοτικού διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, χωρικής αρμοδιότητας της Π.Ε. Έβρου, για τα σχολικά έτη 2016-2017, 2017-2018 και 2018-2019, συνολικού προϋπολογισμού 6.807.578,56 Ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. και δικαιωμάτων προαίρεσης.

2.2 Ακολούθως εξεδόθη η υπ' αριθμ. πρωτ. 2027/27.04.2016 και με α/α 6/2016 διακήρυξη ανοικτού διεθνούς ηλεκτρονικού διαγωνισμού (ΑΔΑΜ: 16 PROC 004340255) για την ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, χωρικής αρμοδιότητας της Π.Ε. Έβρου, για τα σχολικά έτη 2016-2017, 2017-2018 και 2018-2019, συνολικού προϋπολογισμού 6.807.578,56 Ευρώ, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων προαίρεσης και Φ.Π.Α."

Η υποβολή προσφορών των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων ορίσθηκε διαμέσω της διαδικτυακής πύλης <http://www.promitheus.gov.gr> του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.).

Το ακριβές αντικείμενο της σύμβασης υπηρεσιών (κωδικός CPV: 60130000 "Υπηρεσίες Ειδικών Οδικών Μεταφορών Επιβατών") περιγράφεται αναλυτικά στο Παράρτημα Α "ΟΜΑΔΕΣ-ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΩΝ" της διακήρυξης, όπου και παρουσιάζονται λεπτομερώς τα επιμέρους δρομολόγια λεωφορείων και ταξί προς δημοπράτηση.

Συγκεκριμένα, στο εν λόγω Παράρτημα της διακήρυξης ορίζονται τα εξής στοιχεία φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (ανά δρομολόγιο): η διαδρομή και οι απαιτούμενες μετακινήσεις, το πλήθος των εξυπηρετούμενων μαθητών, το εξυπηρετούμενο σχολείο, οι ημέρες εργασίας, ο προσφορότερος τύπος μεταφορικού μέσου (μεγάλο λεωφορείο ή μικρό λεωφορείο ή ταξί - Δ.Χ. επιβατικό: οι όροι νοούνται κατά την έννοια της παραγράφου 2Α του παραρτήματος της ΚΥΑ αριθ. 24001/11.6.2013) για την εκτέλεση του δρομολογίου, η χιλιομετρική απόσταση μονής διαδρομής, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της οδού μονής διαδρομής κατά την ως άνω ΚΥΑ, το εάν το ημερήσιο δρομολόγιο περιλαμβάνει μονή ή διπλή διαδρομή, το μέγιστο ημερήσιο κόστος διαδρομής σε € (με και χωρίς ΦΠΑ), ο προϋπολογισμός του δρομολογίου σε € (με

και χωρίς δικαίωμα προαίρεσης, περιλαμβανομένου ΦΠΑ) και, τέλος, το ύψος σε € της εγγύησης συμμετοχής στο διαγωνισμό, το οποίο αντιστοιχούσε στο 2% του προϋπολογισμού του δρομολογίου χωρίς ΦΠΑ συμπεριλαμβανομένου του συνολικά αναλογούντος δικαιώματος προαίρεσης.

Περαιτέρω, τα δρομολόγια ταξινομούνται σε τέσσερις (4) διακριτές ομάδες και συγκεκριμένα στις εξής:

α) ΟΜΑΔΑ 1: Δρομολόγια με λεωφορεία για τη μεταφορά μαθητών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης σε σχολικές μονάδες χωρικής αρμοδιότητας των Δήμων Αλεξανδρούπολης και Σουφλίου, προϋπολογισμού 1.596.332,28 € χωρίς Φ.Π.Α. ή 1.963.488,70 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. Επιπλέον του προαναφερθέντος προϋπολογισμού προβλέπονται δικαιώματα προαίρεσης συνολικού ποσού 319.266,46 € χωρίς Φ.Π.Α. ή 392.697,75 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

β) ΟΜΑΔΑ 2: Δρομολόγια με λεωφορεία για τη μεταφορά μαθητών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης σε σχολικές μονάδες χωρικής αρμοδιότητας των Δήμων Διδυμοτείχου και Ορεστιάδας, προϋπολογισμού 1.932.853,92 € χωρίς Φ.Π.Α. ή 2.377.410,33 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. Επιπλέον του προαναφερθέντος προϋπολογισμού προβλέπονται δικαιώματα προαίρεσης συνολικού ποσού 386.570,78 € χωρίς Φ.Π.Α. ή 475.482,06 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

γ) ΟΜΑΔΑ 3: Δρομολόγια με μικρά λεωφορεία για τη μεταφορά μαθητών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης σε σχολικές μονάδες χωρικής αρμοδιότητας των Δήμων Αλεξανδρούπολης και Ορεστιάδας, προϋπολογισμού 894.501,96 € χωρίς Φ.Π.Α. ή 1.100.237,41 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. Επιπλέον του προαναφερθέντος προϋπολογισμού προβλέπονται δικαιώματα προαίρεσης συνολικού ποσού 178.900,39 € χωρίς Φ.Π.Α. ή 220.047,48 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

δ) ΟΜΑΔΑ 4 (Δρομολόγια 1-16): Δρομολόγια με TAXI ή Δ.Χ. Επιβατικά για τη μεταφορά μαθητών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης σε σχολικές μονάδες χωρικής αρμοδιότητας της Π.Ε. Έβρου, προϋπολογισμού 188.492,44 € χωρίς Φ.Π.Α. ή 231.845,70 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. Επιπλέον του προαναφερθέντος προϋπολογισμού προβλέπονται δικαιώματα προαίρεσης συνολικού ποσού 37.698,49 € χωρίς Φ.Π.Α. ή 46.369,14 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της διακήρυξης *“για τις ΟΜΑΔΕΣ 1 έως 3, επί ποινή αποκλεισμού, γίνονται δεκτές προσφορές από υποψηφίους αναδόχους που καλύπτουν το σύνολο των δρομολογίων της κάθε ομάδας και όχι μέρος αυτών. Για την ΟΜΑΔΑ 4 οι προσφορές υποβάλλονται ανά δρομολόγιο. Προσφορές μπορούν να υποβληθούν και για περισσότερα του ενός δρομολόγια της ομάδας αυτής ή και για το σύνολο των δρομολογίων της”*.

2.3 Κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίσθηκε η χαμηλότερη τιμή και συγκεκριμένα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 *“Κριτήριο Κατακύρωσης”* της διακήρυξης: *“Κριτήριο για την τελική επιλογή του υποψηφίου αναδόχου ή των αναδόχων θα είναι αυτό της χαμηλότερης τιμής, α) για το σύνολο των δρομολογίων κάθε Ομάδας για τις Ομάδες 1 έως 3 και β) για κάθε δρομολόγιο της Ομάδας 4”*.

2.4 Παραλλήλως, στο άρθρο 10 της διακήρυξης περί εγγυήσεων, ορίζεται ότι εκδίδεται εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό, κατ' άρθρο 157 παρ. 1(α) Ν.4281/2014, ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της προϋπολογισθείσας δαπάνης συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων προαίρεσης χωρίς ΦΠΑ των τμημάτων για το οποία ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει προσφορά, ενώ ο ανάδοχος ή οι ανάδοχοι στους οποίους θα γίνει η κατακύρωση της υπηρεσίας υποχρεούνται να καταθέσουν προ ή κατά την υπογραφή της σύμβασης εγγύηση καλής εκτέλεσης για ποσό ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) της συνολικής συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ.

2.5 Τέλος, στο άρθρο 17 *“ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ (άρθρο 2 της ΚΥΑ 24001/16-06-2013)”* της διακήρυξης, προβλεπόταν ότι: *“Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα προαίρεσης που δε μπορεί συνολικά να*

υπερβαίνει το 50% του προϋπολογισμού της διακήρυξης, σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 2, κεφάλαιο Γ, παρ. 2στ της Κ.Υ.Α. υπ'αριθ. 24001/11-6-2013 (ΦΕΚ 1449 Β714-6-2013) που αναλύεται ως εξής:

17.1 Η Αναθέτουσα Αρχή επιφυλάσσεται του δικαιώματος προαίρεσης έως και του 20% του προϋπολογισμού κάθε ομάδας/δρομολογίου του διαγωνισμού για την τροποποίηση των υφιστάμενων δρομολογίων (δηλαδή αύξηση των χιλιομέτρων των δρομολογίων ή μερική αλλαγή διαδρομής που οφείλεται στην ανάγκη να εξυπηρετηθούν νέοι μαθητές κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης ή σε κάποια απρόβλεπτη ανάγκη - π.χ. εκτέλεση δημόσιων έργων επί οδοστρωμάτων), όποτε προκύπτει ανάγκη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.

Τα παραπάνω δικαιώματα προαίρεσης ασκούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της αναθέτουσας αρχής.”

2.6 Περίληψη των ουσιαδών όρων και στοιχείων της διακήρυξης του διαγωνισμού, σύμφωνα με το ισχύον τυποποιημένο έντυπο "Προκήρυξη σύμβασης", απεστάλη ηλεκτρονικά (25.04.2016) μέσω της πύλης sipar προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕΕΕ), ενώ άρχισε να διατίθεται στη βάση δεδομένων TED (Καθημερινό Ηλεκτρονικό Δελτίο Υποβολής Προσφορών) στις 30.04.2016.

Παραλλήλως, η υπ' αριθμ. τ.τ. 2027/27.04.2016 περίληψη διακήρυξης (ΑΔΑ:762Ψ7ΛΒ-ΗΚΜ) δημοσιεύθηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 186/06.05.2016), στις οικονομικές εφημερίδες "Ναυτεμπορική", "Ημερησία" και στις τοπικές εφημερίδες "Ελεύθερη Θράκη", "Γνώμη" και "Μεθόριος" στις 12.05.2016, καθώς επίσης, στις 09.05.2016, αναρτήθηκε στον πίνακα ανακοινώσεων της Π.Ε Έβρου, στην έδρα αυτής, στην Αλεξανδρούπολη, και στις 10.05.2016 αναρτήθηκε στον πίνακα ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα απεστάλη των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Α.Μ.Θ. Η ταυτάριθμη διακήρυξη του διαγωνισμού αναρτήθηκε στις 09.05.2016 στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης (Π.Ε. Έβρου), και καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με κωδικό ΑΔΑΜ: 16 PROC004340255. Στις 13.05.2016 η εν λόγω διακήρυξη καταχωρήθηκε στην εφαρμογή του διαγωνισμού (υπ' αριθμ. 21946) στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

2.7 Ως ημερομηνία έναρξης παραλαβής των προσφορών ορίστηκε η 30.05.2016 και ως ημερομηνία λήξης η 06.06.2016 και ώρα 14.30, μετά την παρέλευση της οποίας (ημερομηνίας και ώρας) δεν δινόταν η δυνατότητα υποβολής προσφορών στο σύστημα.

2.8 Κατά την αποσφράγιση των ηλεκτρονικών προσφορών του διαγωνισμού, η επιτροπή διενέργειας και αξιολόγησης αποτελεσμάτων διαγωνισμού διαπίστωσε, όπως προκύπτει από το από 10.06.2016 Πρακτικό της περί του πρώτου σταδίου του διαγωνισμού (άνοιγμα φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών), ότι μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα για την υποβολή προσφορών κατατέθηκαν συνολικά τρεις (03) προσφορές από ισάριθμους οικονομικούς φορείς, εκ των οποίων οι δύο έγιναν αποδεκτές, όπως φαίνεται παρακάτω:

1. ΑΜΑΞΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, με α/α προσφοράς συστήματος 35462 για το μεμονωμένο δρομολόγιο «Αισύμη – Άβαντας» με α/α 3 στον πίνακα της Ομάδας 4 της υπ' αριθμ. 06/2016 διακήρυξης και με ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής 02/06/2016, η οποία έγινε αποδεκτή.

2. ΚΤΕΛ ΝΟΜΟΥ ΕΒΡΟΥ Α.Ε. – ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ μέσω του νόμιμου εκπροσώπου της, με α/α προσφοράς συστήματος 35483 για την Ομάδα 1 «Δήμος Αλεξανδρούπολης – Δήμος Σουφλίου», για την Ομάδα 2 «Δήμος Διδυμοτείχου – Δήμος Ορεστιάδας» και Ομάδα 3 «ΑΜΕΑ Δήμος Αλεξανδρούπολης – ΑΜΕΑ Δήμος Ορεστιάδας» και με ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής 05/06/2016, η οποία έγινε αποδεκτή.

3. ΘΥΜΝΙΟΥΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, με α/α προσφοράς συστήματος 35691, για τα παρακάτω τέσσερα (4) μεμονωμένα δρομολόγια της Ομάδας 4 i) δρομολόγιο « Κυπρίνος – Φυλάκιο » με α/α 6, ii) δρομολόγιο «ΜΗΛΕΑ – ΦΥΛΑΚΙΟ – ΚΥΠΡΙΝΟΣ» με α/α 7, iii) δρομολόγιο ΚΥΠΡΙΝΟΣ – ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ» με α/α 8, iv) δρομολόγιο « ΚΥΠΡΙΝΟΣ – ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ» με α/α 9 με ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής 02/06/2016, η οποία δεν έγινε αποδεκτή ως μη πληρούσα τους τιθέμενους από την διακήρυξη όρους αναφορικά με τις εγγυητικές επιστολές συμμετοχής. Ειδικότερα, η Επιτροπή διαπίστωσε με το εν λόγω πρακτικό ότι τα ποσά που ανέφεραν οι προσκομιζόμενες από τον προσφέροντα οικονομικό φορέα εγγυητικές επιστολές συμμετοχής δε συμφωνούσαν με τα τιθέμενα στο Παράρτημα Α της διακήρυξης απαιτούμενα ποσά εγγυητικών επιστολών συμμετοχής.

2.9 Τα προτεινόμενα με το από 10.06.2016 Πρακτικό της επιτροπής διαγωνισμού αποτελέσματα του πρώτου σταδίου του διαγωνισμού (άνοιγμα φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών), εγκρίθηκαν στο σύνολό τους με την υπ' αριθμ. 483/23.06.2016 (ΑΔΑ: 61ΜΛ7ΛΒ-Τ3Σ) σχετική Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α.Μ.Θ., η οποία γνωστοποιήθηκε στους προσφέροντες μέσω της εφαρμογής του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. με το υπ' αριθμ. α.π. 3343/06.07.2016 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοικητικού – Οικονομικού Π.Ε. Έβρου.

2.10 Με την υπ' αριθμ. 584/04.08.2016 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α.Μ.Θ. (ΑΔΑ: Ω8Ψ67ΛΒ-Φ0Γ) εγκρίθηκε η προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τα άρθρα 24 παρ. 1 περ. α' και 25 παρ. 1 περ. α' του π.δ/τος 60/2007, προκειμένου για τη σύναψη σύμβασης / συμβάσεων εκτέλεσης των τμημάτων-δρομολογίων ταξί της Ομάδας 4 της διακήρυξης για τα οποία είτε δεν υπεβλήθη προσφορά κατά τον προηγηθέντα διαγωνισμό, είτε υπεβλήθη προσφορά, η οποία δεν έγινε αποδεκτή, όπως αναλύονται στους κατωτέρω πίνακες:

α) Τα δρομολόγια με α/α 1, 2, 4, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15 και 16 της Ομάδας 4 για τα οποία δεν κατατέθηκε καμία προσφορά.

Α/Α Δρομολογίου	ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ	Μέγιστο Κόστος Δρομολογίων χωρίς ΦΠΑ	Μέγιστο Κόστος Δρομολογίων με ΦΠΑ	ΠΡΟΑΙΡΕΣΗ 20% για τροποποίηση Δρομολογίων με ΦΠΑ	Συνολικός Προϋπολογισμός έργου με Προαιρέσεις και ΦΠΑ
1	15ο Ν.Γ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ - ΧΗΛΗ	4.485,12	5.516,70	1.103,34	6.620,04
2	20ο Ν/Γ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ - ΙΜΒΡΑΣΙΟΥ 1	8.613,78	10.594,95	2.118,99	12.713,94
4	ΚΗΠΟΙ - ΠΕΠΛΟΣ	10.535,98	12.959,25	2.591,85	15.551,10
5	ΒΡΥΣΟΥΛΑ ΠΕΠΛΟΣ	9.926,83	12.210,00	2.442,00	14.652,00
10	ΠΥΘΙΟ - ΣΟΦΙΚΟ	11.997,93	14.757,45	2.951,49	17.708,94
11	ΛΑΓΟΣ - ΘΗΡΕΑ - ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ	16.573,29	20.385,15	4.077,03	24.462,18
12	ΚΥΑΝΗ - ΑΣΠΡΟΝΕΡΙ	12.602,56	15.501,15	3.100,23	18.601,38
13	ΚΥΑΝΗ - ΣΑΥΡΑ - ΑΣΠΡΟΝΕΡΙ	14.673,66	18.048,60	3.609,72	21.658,32
14	ΔΑΦΝΙ - ΧΙΟΝΑΔΕΣ - ΔΟΞΑ - ΜΕΤΑΞΑΔΕΣ	23.603,29	29.032,05	5.806,41	34.838,46
15	ΔΟΞΑ - ΜΕΤΑΞΑΔΕΣ	14.267,56	17.549,10	3.509,82	21.058,92
16	ΔΟΞΑ - ΜΕΤΑΞΑΔΕΣ	14.267,56	17.549,10	3.509,82	21.058,92
		141.547,56	174.103,50	34.820,70	208.924,20

β) Τα δρομολόγια με α/α 6, 7, 8 και 9 της Ομάδας 4 των οποίων η προσφορά δεν έγινε αποδεκτή.

A/A Δρομολογίου	ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ	Μέγιστο Κόστος Δρομολογίων χωρίς ΦΠΑ	Μέγιστο Κόστος Δρομολογίων με ΦΠΑ	ΠΡΟΑΙΡΕΣΗ 20% για τροποποίηση Δρομολογίων με ΦΠΑ	Συνολικός Προϋπολογισμός έργου με Προαιρέσεις και ΦΠΑ
6	ΚΥΠΡΙΝΟΣ - ΦΥΛΑΚΙΟ	6.605,85	8.125,20	1.625,04	9.750,24
7	ΜΗΛΙΑ - ΘΕΡΑΠΕΙΟ - ΚΥΠΡΙΝΟΣ	12.453,66	15.318,00	3.063,60	18.381,60
8	ΚΥΠΡΙΝΟΣ - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ	6.732,20	8.280,60	1.656,12	9.936,72
9	ΚΥΠΡΙΝΟΣ - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ	6.732,20	8.280,60	1.656,12	9.936,72
		32.523,90	40.004,40	8.000,88	48.005,28

2.11 Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 4097/29.08.2016 έγγραφο της, η Π.Α.Μ.Θ. (Π.Ε. Έβρου) βεβαιώνει ότι “[...] δεν έχει ασκηθεί καμία ένσταση ή προσφυγή για τον Ανοικτό Διεθνή Ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας ΠΕ Έβρου, για τα σχολικά έτη 2016-2017, 2017-2018 & 2018-2019 συνολικού προϋπολογισμού 6.807.578,56 ευρώ, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων προαίρεσης και Φ.Π.Α. (CPV 60130000 Υπηρεσίες Ειδικών Οδικών Μεταφορών Επιβατών) (Αρ. Διακήρυξης 06/2016).”

2.12 Κατόπιν των ανωτέρω, η Π.Α.Μ.Θ. (Π.Ε. Έβρου) αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης σε συνέχεια άγονου εν μέρει διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης/συμβάσεων για την ανάθεση των υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Έβρου, για τα σχολικά έτη 2016-17, 2017-18 & 2018-19, συνολικού προϋπολογισμού 256.929,48€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιώματος προαίρεσης, για δεκαπέντε (15) συνολικά τμήματα-δρομολόγια της Ομάδας 4 που συνιστούν μέρος των τμημάτων-δρομολογίων του διενεργηθέντος διεθνούς ανοικτού μειοδοτικού διαγωνισμού για τα σχολικά έτη 2016-17, 2017-18 & 2018-19 (συνολικού προϋπολογισμού 6.807.578,56€, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και δικαιώματος προαίρεσης) και για τα οποία είτε δεν υποβλήθηκαν προσφορές, είτε οι προσφορές που υποβλήθηκαν δεν έγιναν αποδεκτές.

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ`, υποπερίπτωση δδ` του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των ανατετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής.[...]»

4. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει: “Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και

υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια: α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. [...] β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε ι) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, [...]"

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 του αριθ. 2015/2342 Κανονισμού της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2015 για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 135.000 και 209.000 ευρώ, αντιστοίχως.

5. Το άρθρο 8 παρ. 1,3 και 5 του ίδιου π.δ. ορίζει τα παρακάτω: "1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός Φ.Π.Α., όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαιρέσεως όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης [...] 3. Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να κατατηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος. 5. [...] β) Όταν η προμήθεια ομοειδών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία αυτών των τμημάτων κατά την εφαρμογή του άρθρου 6 σημεία α) και β). Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος."

6. Στο άρθρο 24 παρ. 1 περ. α' του ίδιου π.δ. ορίζεται ότι "1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Σε περίπτωση μη κανονικών προσφορών ή κατάθεσης προσφορών που είναι απαράδεκτες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τηρουμένων των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 28, 39 έως 52 και 55, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστικό διάλογο, με την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν τροποποιούνται ουσιωδώς. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 43 έως 50 και οι οποίοι, κατά την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή τον προηγηθέντα ανταγωνιστικό διάλογο, υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές".

7. Παρόμοιου περιεχομένου διατάξεις περιλαμβάνονται στο άρθρο 26 παρ. 2 περ. β' του ν. 4412/2016 (Α' 147), οι οποίες ενσωματώνουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 4 περ. β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, και στις οποίες προβλέπεται: «2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στον ανταγωνιστικό διάλογο, στις ακόλουθες περιπτώσεις: ... β) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υποβάλλονται μόνο μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτείται να δημοσιεύουν προκήρυξη σύμβασης, εφόσον στη διαδικασία περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 και οι οποίοι, κατά την προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, και μόνον αυτούς». Ακολούθως, στο άρθρο 29 του ίδιου νόμου με το οποίο ενσωματώνονται οι διατάξεις του άρθρου 29 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιγράφεται η ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση.

8. Στο άρθρο 25 παρ. 1 περ. α' του ίδιου π.δ. ορίζεται ότι "1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών

και υπηρεσιών: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημα της”.

9. Όμοιου περιεχομένου διάταξη είναι και η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, και στην οποία ορίζεται: “2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημα της”.

10. Το άρθρο 61 του ν. 4412/2016 ορίζει: “1. Για συμβάσεις άνω των ορίων, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης ή της προκαταρκτικής προκήρυξης, όταν η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26. 2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση. 3. Ως χρόνος έναρξης ενός διαγωνισμού μελετών, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού μελετών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 4. Για συμβάσεις κάτω των ορίων αντί των παραγράφων 1 έως 3, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 120”.

11. Εξάλλου, στην αιτιολογική έκθεση του ως άνω νόμου, στην τελευταία παράγραφο αυτής ορίζεται ότι: «κάθε αναφορά διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σε διατάξεις των ν. 2286/1995, ν. 3669/2008, ν. 3316/2005, ν. 3886/2010, , π.δ. 59/2007, π.δ. 60/2007, π.δ. 118/2007 και της υπουργικής απόφασης 11389/1993, ισχύει ως αναφορά στις διατάξεις του παρόντος νόμου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές».

12. Τα άρθρα 376 παρ. 1 & 2 και 379 παρ. 1& 2 του ως άνω νόμου προβλέπουν:

Άρθρο 376 παρ. 1 & 2:

“1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και σε όλους τους διαγωνισμούς μελετών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 3 έως 221), καθώς και σε όλες τις συμβάσεις και τους διαγωνισμούς μελετών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙΙ (άρθρα 222 έως 338), και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με τα άρθρα 61, 120 και 290 αντίστοιχα, λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. 2. Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων της παραγράφου 1, οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται, σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξής τους, με την επιφύλαξη της παρ. 8 του άρθρου 379. Κατ' εξαίρεση, η υποχρέωση καταχώρησης στοιχείων στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 38 ισχύει από την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 379, και για τις συμβάσεις των οποίων η διαδικασία ανάθεσης έχει εκκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος αυτού. Συμβάσεις της παρ. 1, οι οποίες έχουν συναφθεί πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, εκτελούνται, σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο της σύναψής τους. Κατ' εξαίρεση, η υποχρέωση καταχώρησης στοιχείων στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 38, ισχύει από την έναρξη ισχύος του παρόντος κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 379 και για τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος αυτού”.

Άρθρο 379 παρ. 1 & 2:

“1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του. 2. Η ισχύς των άρθρων 22, 36, 37 της παραγράφου 2, του άρθρου 79, 258 και 259 αρχίζει, ως προς τους διαγωνισμούς μελετών, τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών την 18η Απριλίου 2017, εκτός από τις περιπτώσεις όπου είναι υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών μέσων, σύμφωνα με τα άρθρα 33, 34 ή 35, την παράγραφο 3 του άρθρου 40, την παράγραφο 2 του άρθρου 65 ή το άρθρο 67 και των άρθρων 270, 271, 272, της παραγράφου 3 του άρθρου 274, της παραγράφου 2 του άρθρου 295 ή το άρθρο 297”.

13. Στο εδάφιο 21, Κεφ. ΙΙ, παρ.Η του άρθρου 186 «Αρμοδιότητες Περιφερειών» του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 86/Α), όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4089/2012 (ΦΕΚ 206/Α) μεταξύ των αρμοδιοτήτων των Περιφερειών περιλαμβάνεται : «...Η μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, των μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων, καθώς και των απαιτούμενων ενεργειών σε περίπτωση αδυναμίας πραγματοποίησης αυτής ... Από 1.7.2013 η δαπάνη της μεταφοράς μαθητών βαρύνει τους προϋπολογισμούς των Περιφερειών». Στο ν. 4089/2012, ορίζεται: άρθρο 9 “δίνεται η δυνατότητα στις Περιφέρειες να εγγράφουν πίστωση, να δημοπρατούν και να προβαίνουν σε κάθε άλλη ενέργεια για την προετοιμασία της μεταφοράς μαθητών του σχολικού έτους 2013-2014 και πριν από την 1-7-2013», στην παρ. 2 άρθρου 7 “Συμβάσεις Δήμων για τη μεταφορά μαθητών που συνάφθηκαν βάσει της κ.υ.α. Αριθ. 35415/28.7.2011 (Β’ 1701) ή άλλες υφιστάμενες συμβάσεις μεταφοράς μαθητών με διάρκεια πέραν της 1.7.2013 λύονται αυτοδικαίως και αζημίως μετά την ημερομηνία αυτή”.

14. Στο Κεφάλαιο Γ του άρθρου 2 της με αριθμ. 24001/2013 (ΦΕΚ 1449 Β/14-6-2013) ΚΥΑ, με θέμα «Μεταφορά μαθητών δημόσιων σχολείων από τις Περιφέρειες», ορίζεται: «ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: Μεταφορά μαθητών με δημόσια σύμβαση υπηρεσιών:

1. Προϋποθέσεις. α. Εάν η μεταφορά των μαθητών είναι αδύνατη με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων, η Περιφέρεια αναθέτει με δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των Π.Δ/των 60/2007 και 118/2007, τη μεταφορά των μαθητών με κάθε κατάλληλο μεταφορικό μέσο δημόσιας χρήσης που να πληροί τους όρους ασφαλούς μεταφοράς.[...].

2. Κανόνες διαδικασίας σύναψης σύμβασης. α. Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέχρι και έξι μήνες πριν την έναρξη των δρομολογίων με βάση τα στοιχεία της παρ.1.β. του άρθρου 5. β. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε ένα έως τρία έτη αρχής γενομένης από την έναρξη του σχολικού έτους αφετηρίας. Οι προσφορές των υποψηφίων αναδόχων υποβάλλονται ανά τμήμα με ποσοστό έκπτωσης επί τοις εκατό (%) σε ακέραιες μονάδες. [...]. δ. Ο αριθμός των μεταφερόμενων μαθητών ανά δρομολόγιο καθορίζει και το προσφορότερο είδος μεταφορικού μέσου (λεωφορείο, μικρό λεωφορείο, Δ.Χ. επιβατικό) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παράρτημα της παρούσας. Το προσφορότερο είδος μεταφορικού μέσου αποτελεί τη βάση υπολογισμού της μέγιστης αποζημίωσης ανά δρομολόγιο χωρίς όμως να αποτελεί ταυτόχρονα στοιχείο απόρριψης της συμμετοχής ενδιαφερομένων κατόχων άλλων μέσων. ε. i) Το μεταφορικό έργο το οποίο διενεργείται με τα μέσα της προηγούμενης περίπτωσης (δ) και αναφέρεται σε δρομολόγια για την εκτέλεση των οποίων προσφορότερα μέσα σύμφωνα με τα ως άνω οριζόμενα θεωρούνται τα μικρά και τα μεγάλα λεωφορεία προκηρύσσεται ως εξής: i.α) σε μια ομάδα για το σύνολο των δρομολογίων αποκλειστικά εντός κάθε αστικής περιοχής που έχει οριστεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 7 του Ν.2963/2001. Σε περίπτωση που δεν έχουν οριστεί αστικές περιοχές εφαρμόζεται αποκλειστικά η επόμενη περίπτωση. i.β) τα υπόλοιπα δρομολόγια, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που τμήμα τους διενεργείται εντός των αστικών περιοχών, εντάσσονται σε δύο ή περισσότερες ομάδες δρομολογίων. Κάθε ομάδα συγκροτείται από τα δρομολόγια που εκτελούνται εντός των γεωγραφικών ορίων ενός τουλάχιστον δήμου. Σε κάθε περίπτωση κατά τον καθορισμό των ομάδων λαμβάνονται υπόψη κριτήρια οικονομικότητας και εξασφάλισης συνθηκών γνήσιου ανταγωνισμού. Τα ανωτέρω πληρούνται για κάθε περιφερειακή ενότητα χωριστά. ii) Το μεταφορικό έργο το οποίο θεωρείται προσφορότερο να διενεργηθεί με Δ.Χ. επιβατικά προκηρύσσεται ανά δρομολόγιο μονής ή διπλής διαδρομής. iii) Το μεταφορικό έργο των ΣΜΕΑ, ΕΠΑΛ,

μουσικών, καλλιτεχνικών, διαπολιτισμικών και πειραματικών σχολείων, ανεξαρτήτως μεταφορικού μέσου, προκηρύσσεται ανά δρομολόγιο μονής ή διπλής διαδρομής. στ. Στο διαγωνισμό προβλέπονται τα εξής δικαιώματα προαίρεσης που δεν μπορούν συνολικά να υπερβαίνουν το 50% του προϋπολογισμού της διακήρυξης: i) Έως και το 20% του προϋπολογισμού κάθε τμήματος του διαγωνισμού για την τροποποίηση των υφιστάμενων δρομολογίων (δηλαδή μείωση ή αύξηση των χιλιομέτρων των δρομολογίων ή μερική αλλαγή διαδρομής που οφείλεται στην ανάγκη να εξυπηρετηθούν νέοι μαθητές κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης ή σε κάποια απρόβλεπτη ανάγκη – π.χ. εκτέλεση δημόσιων έργων επί οδοστρωμάτων), όποτε προκύπτει ανάγκη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Η επιφύλαξη περί ασκήσεως του δικαιώματος προαίρεσεως πρέπει να αναφέρεται ρητά στην προκήρυξη και στην αναλυτική διακήρυξη του διαγωνισμού. ii) Η δυνατότητα χρονικής παράτασης του αντικειμένου της σύμβασης, με αντίστοιχη αύξηση του συμβατικού αντικειμένου, μέχρι την ολοκλήρωση του επόμενου διαγωνισμού μεταφοράς μαθητών και για διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών μηνών. Η δυνατότητα παράτασης της διάρκειας της σύμβασης πρέπει να αναφέρεται ρητά στην προκήρυξη και την αναλυτική διακήρυξη του διαγωνισμού. [...]

4. Προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης: Για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις ειδικότερες προϋποθέσεις των άρθρων 24 & 25 του π.δ/τος 60/2007 αποφασίζει η αναθέτουσα αρχή μετά την κατ' άρθρο 2 παρ.2 περ. γ. υποπερ. δδ του Ν.4013/2011 προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ...”.

15. Με το άρθρο 49 «Μεταφορά μαθητών δημόσιων σχολείων» του Ν. 4274/2014 «Ρυθμίσεις Ποινικού και Σωφρονιστικού Δικαίου και άλλες διατάξεις, ορίζεται : «...1.α. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι διαγωνισμοί για τη μεταφορά μαθητών σχολικού έτους 2014–2015 έχουν δημοσιευθεί αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί έως την έναρξη του σχολικού έτους, η Οικονομική Επιτροπή μπορεί, κατ' εξαίρεση των κείμενων διατάξεων, να αποφασίζει την ανάθεση εκτέλεσης των σχετικών δρομολογίων στους προσωρινούς μειοδότες έως την ολοκλήρωση των διαγωνισμών με την υπογραφή των οικείων συμβάσεων και όχι πέραν της 28.2.2015. Εάν στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν έχουν αναδειχθεί προσωρινοί μειοδότες, η Οικονομική Επιτροπή μπορεί να αναθέτει για το ίδιο χρονικό διάστημα την εκτέλεση των δρομολογίων κατόπιν πρόχειρου διαγωνισμού, κατά την έννοια του άρθρου 83 του Ν. 2362/1995 (Α' 247), όπως ισχύει, τηρουμένων των προϋποθέσεων διαφάνειας και ανταγωνισμού. Με την ολοκλήρωση των αρχικών διαγωνισμών οι συμβάσεις των προηγούμενων εδαφίων λύονται αυτοδικαίως και αζημίως. β. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το συμβατικό κόστος εκάστου δρομολογίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μέγιστη αποζημίωση που προκύπτει από την εφαρμογή της υπ' αριθμ. 24001/11.6.2013 κ.υ.α. (Β' 1149). 2. Ο προβλεπόμενος, σύμφωνα με το άρθρο 278 του Ν. 3852/2010 (Α' 87), έλεγχος για τις συμβάσεις της προηγούμενης παραγράφου, ποσού ύψους άνω των 200.000 ευρώ και χωρίς ανώτατο όριο, διενεργείται από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών του μεγαλύτερου Δήμου της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία αφορά η σύμβαση μεταφοράς μαθητών. 3. Από τη δημοσίευση του παρόντος δεν εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 10 του π.δ. 118/2007 (Α' 150) στις αντίστοιχες διαδικασίες για τη μεταφορά μαθητών δημόσιων σχολείων από τις Περιφέρειες...».

16. Με το άρθρο 17 του Ν. 4286/2014 ορίζεται ότι «...1. Εάν και μετά τους πρόχειρους διαγωνισμούς του άρθρου 49 του ν. 4274/2014 (Α' 147) παραμένουν αδιάθετα δρομολόγια η Περιφέρεια δύναται, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, να προσφύγει σε διαδικασία με διαπραγμάτευση με τους ίδιους ή με τροποποιημένους όρους είτε για ομάδες δρομολογίων είτε για μεμονωμένα δρομολόγια. Από την εγκατάσταση των νέων Περιφερειακών Αρχών και μέχρι τη συγκρότηση της Οικονομικής Επιτροπής, τις προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία αποφάσεις λαμβάνουν ο Περιφερειάρχης ή ο Αντιπεριφερειάρχης της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. 2. Στο τέλος του άρθρου 49 του ν. 4274/2014 προστίθεται παράγραφος 4, η οποία έχει ως εξής: "Τα νέα δρομολόγια τα οποία προκύπτουν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με τις τυχόν προβλεπόμενες προαίρεσεις των διακηρύξεων δύνανται να ανατεθούν με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, τηρούμενων των προϋποθέσεων διαφάνειας και ανταγωνισμού."... "3. Η αληθής έννοια της

διάταξης του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1α του άρθρου 49 του ν. 4274/2014, σύμφωνα με την οποία η Οικονομική Επιτροπή μπορεί να αναθέτει την εκτέλεση των δρομολογίων "κατόπιν πρόχειρου διαγωνισμού, κατά την έννοια του άρθρου 83 του ν. 2362/1995 (Α' 247), όπως ισχύει", δεν αφορά στα ανώτατα όρια διενέργειας πρόχειρων διαγωνισμών του άρθρου 83 του ν. 2362/1995. 4. Εάν η μεταφορά των μαθητών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημοσίων σχολείων δεν είναι εφικτή για το σχολικό έτος 2014-2015 με δημόσια συγκοινωνία ή με ίδια μέσα των Περιφερειών και των Δήμων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση και έπειτα από σύμφωνη γνώμη επιτροπής, στην οποία μετέχει από ένας εκπρόσωπος της οικείας περιφερειακής ενότητας, της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης και του οικείου οργανισμού δημόσιας συγκοινωνίας υπό την Προεδρία του Περιφερειάρχη ή του αρμόδιου κατά περίπτωση Αντιπεριφερειάρχη, η υπέρβαση των χιλιομετρικών αποστάσεων που τίθενται στην υπ' αριθμ. 24001/11.6.2013 κ.υ.α. , όπως ισχύει, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόστος της μεταφοράς μαθητών της οικείας περιφερειακής ενότητας δεν υπερβαίνει το αντίστοιχο της περσινής σχολικής χρονιάς. 5. Η ισχύς των παραγράφων 1, 2 και 4 του άρθρου αυτού αρχίζει στις 11.9.2014, κατά την έναρξη του νέου σχολικού έτους...».

17. Με το άρθρο 29, παρ. 1 του ν. 4320/2015 (ΦΕΚ Α' 29), ορίζεται ότι: "1. Συμβάσεις μεταφοράς μαθητών σχολικού έτους 2014-2015, οι οποίες εκτελούνται σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 49 του Ν. 4274/2014 (Α' 147) και με τις παραγράφους 1, 2 και 4 του άρθρου δεκάτου εβδόμου του Ν. 4286/2014 (Α' 194) και έληξαν έως τις 28 Φεβρουαρίου 2015, παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι τη λήξη του σχολικού έτους 2014-2015. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1.α. του άρθρου 49 του Ν. 4274/2014".

18. Στις 10-09-2015 δημοσιεύτηκε Πράξη Νομοθετικού περιεχομένου (ΦΕΚ Α 108), η οποία στο άρθρο 2 παρ. 2, 3 και 4 προβλέπει: «2. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες: α) προέκυψαν νέες ανάγκες μετά την προκήρυξη των διαγωνισμών, β) υπάρχουν αδιάθετα δρομολόγια για τα οποία είτε δεν υποβλήθηκαν προσφορές είτε οι υποβληθείσες προσφορές κρίθηκαν μη κατάλληλες, γ) δεν έχουν αναδειχθεί μειοδότες στους εκκρεμείς διαγωνισμούς, η Οικονομική Επιτροπή μπορεί με απόφασή της να παρατείνει την εκτέλεση των συμβάσεων, που ήταν σε ισχύ στις 30-06-2015, προσαρμόζοντας τους συμβατικούς όρους στα νέα δεδομένα εκτέλεσης των δρομολογίων, αν αυτό απαιτείται, και όπου αυτό είναι αδύνατον, να αναθέσει το σχετικό έργο με αιτιολογημένη πράξη της, ακολουθώντας τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της περιπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 60/07 (Α' 64), με τους ίδιους ή τροποποιημένους όρους, και κατ' εξαίρεση των κειμένων διατάξεων περί έγκρισης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.). Σε κάθε περίπτωση λαμβάνονται υπόψη κριτήρια οικονομικότητας και εξασφάλισης συνθηκών γνήσιου ανταγωνισμού. 3. Οι δαπάνες μεταφοράς μαθητών δημοσίων σχολείων, οι οποίες πραγματοποιούνται από την έναρξη του σχολικού έτους 2015-2016 μέχρι τη σύναψη της σχετικής σύμβασης μεταφοράς, καταβάλλονται νόμιμα, εφόσον ο οικείος Περιφερειάρχης βεβαιώνει με σχετική πράξη του την εκτέλεση της μεταφοράς των μαθητών και εφόσον το ύψος της σχετικής δαπάνης είναι σύμφωνο με τους όρους και το περιεχόμενο της σύμβασης μεταφοράς μαθητών του ιδίου σχολικού έτους. 4. Με την ολοκλήρωση των εκκρεμών διαγωνιστικών διαδικασιών και των λοιπών διαδικασιών ανάθεσης, οι οποίες συνεχίζονται κανονικά, οι συμβάσεις των προηγούμενων εδαφίων, η διάρκεια των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει την 29-02-2016, λύονται αυτοδικαίως και αζημίως.» Η εν λόγω Πράξη κυρώθηκε με το Ν. 4350/2015 (ΦΕΚ Α' 161).

19. Στα άρθρα 134 (ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ) και 136 (Υποχρέωση χρήσης ΕΣΗΔΗΣ) του Ν.4281/14 (ΦΕΚ 160 Α/08-08-2014): "Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις", ορίζεται ότι: «134. Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου εφαρμόζονται κατά την ανάθεση και εκτέλεση, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Μέρους Β' του παρόντος από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς. Μπορεί επίσης να εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων και

στις συμβάσεις του ν. 3389/2005 (Α' 232), εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. [...] 136. 1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος, από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την υπογραφή και την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου ή μέρους από τις διατάξεις του παρόντος τίτλου μπορεί να μετατίθεται, σε όλες ή ορισμένες κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων, για όλες ή για ορισμένες αναθέτουσες αρχές και σε όλες τις αποφάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων ή σε μέρη αυτών...». Επιπλέον, με την παρ. 3 του άρθρου 201 του ιδίου Νόμου, ορίζεται ότι : «3. Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Οκτωβρίου 2015. [...]».

20. Με την υπ' αριθ. Π1/2390 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (ΦΕΚ 2677/Β/2013) καθορίστηκαν οι Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.).

III. Νομική Εκτίμηση

21. Το υπό εξέταση αίτημα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, με την έννοια της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007, περί προσαρμογής της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών». Λαμβάνοντας υπόψη ότι το αίτημα αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης κατόπιν διαδικασίας διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007 (ήδη ομοίου περιεχομένου άρθρου 26 παρ. 2 περ. β' του Ν. 4412/2016) και του άρθρου 25, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007 (ήδη άρθρου 32, παρ. 2, εδάφιο α' του Ν. 4412/2016), σε συνδυασμό με το συνολικό προϋπολογισμό του αρχικώς προκηρυχθέντος διαγωνισμού (συνολικού προϋπολογισμού 6.807.578,56€, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και δικαιώματος προαίρεσης), συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

22. Επισημαίνεται ότι, η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς, παρατηρείται ότι, οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

23. Στην προκειμένη περίπτωση ο αιτών φορέας επικαλείται ως νομική βάση του αιτήματός του, τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι δεδομένης της έναρξης ισχύος του ν. 4412/2016 (Α/147) από 08.08.2016, εκτός των διατάξεων που ρητά αναφέρουν διαφορετικό χρόνο έναρξης ισχύος, και λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 61 παρ. 2 του ανωτέρω νόμου, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, η διάταξη του άρθρου 26 παρ. 2 περ. β' και του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α', οι οποίες ενσωματώνουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 4 περ. β' και 32 παρ. 2 περ. α' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Εν προκειμένω, τυγχάνουν εφαρμογής:

24. Ως προς τα δρομολόγια με α/α 6, 7, 8 και 9 της Ομάδας 4, τα οποία αποτελούν τμήματα του ως άνω διενεργηθέντος διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 48.005,28€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιωμάτων προαίρεσης, η διάταξη του άρθρου 26 παρ. 2 περ. β' του ν. 4412/2016, καθώς οι υποβληθείσες προσφορές για τα εν λόγω τμήματα απορρίφθηκαν στο στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών (βλ. ανωτέρω Ιστορικό υπό 2.8). Στο πλαίσιο της εν λόγω διάταξης, η οποία είναι παρόμοιου περιεχομένου με τη διάταξη του άρθρου 24 παρ.1 α του π.δ. 60/2007, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφύγουν σε ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, β) να έχουν υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Με την ίδια διάταξη ορίζεται ακόμη ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 του ν. 4412/2016 και οι οποίοι, κατά την προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνα προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και μόνο αυτούς.

25. Ως προς τα δρομολόγια με α/α 1, 2, 4, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15 και 16 της Ομάδας 4, τα οποία αποτελούν τμήματα του ως άνω διενεργηθέντος διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού και για τα οποία δεν κατατέθηκε προσφορά, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 208.924,20€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιωμάτων προαίρεσης, η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, β) να μην έχει υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές να μην κρίνεται κατάλληλη ή να μην υπάρχει κανείς υποψήφιος και γ) να μην τροποποιούνται ουσιαστικά οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, προϋποθέσεις ταυτόσημες με αυτές της διάταξης του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α' του π.δ.60/2007. Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως. (ΕΑΑΔΗΣΥ-Αποφ. 121, 153, 346, 409, 498, 499/2013 και 5, 26, 44, 65, 79/2014, ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ'Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

Εν προκειμένω, η εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων των εν λόγω διατάξεων διενεργείται ταυτοχρόνως, δεδομένου ότι οι περισσότερες από τις προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων συμπίπτουν.

Από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την προϋπόθεση, προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης (ΠΕ Έβρου) προκήρυξε ηλεκτρονικό διεθνή ανοικτό διαγωνισμό για την ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Έβρου για τα σχολικά έτη 2016-2017, 2017-2018 και 2018-2019, προϋπολογισθείσας δαπάνης

6.807.578,56€, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και δικαιωμάτων προαίρεσης, με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή.

Από την εξέταση του φακέλου της υπόθεσης, δεν διαπιστώθηκαν ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες ούτε κατά τις διατυπώσεις δημοσιότητας ούτε ως προς τους όρους της υπ' αριθ. πρωτ. 2027/27.04.2016 διακήρυξης (α/α 6/2016), ήτοι νομικές πλημμέλειες οι οποίες πλήττουν τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων και του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού, ή όροι της εν λόγω διακήρυξης, οι οποίοι βασίμως να μπορεί να θεωρηθούν ότι συνέχονται με το άγονο αποτέλεσμα του προηγηθέντος ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

β) Ως προς τη μη υποβολή προσφοράς ή την υποβολή μη κανονικής προσφοράς.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, στο διεθνή διαγωνισμό που διενεργήθηκε, κατατέθηκε μία προσφορά για τα τμήματα 6, 7, 8 και 9 της Ομάδας 4 της διακήρυξης του διαγωνισμού, που αφορούν δρομολόγια ταξί και η οποία απορρίφθηκε, καθώς κατά παράβαση ρητών όρων της διακήρυξης, οι οποίοι είχαν τεθεί επί ποι-νή αποκλεισμού της προσφοράς (άρθρα 2.1 (α) και 10 της διακήρυξης), ο συμμετέχων οικονομικός φορέας προσκόμισε εγγυητικές επιστολές συμμετοχής, το ποσό των οποίων δε συμφωνούσε με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα Α της διακήρυξης (βλ. ανωτέρω παρ. 2.8).

Περαιτέρω, από την ανωτέρω απόφαση προκύπτει ότι δεν κατατέθηκε καμία προσφορά για τα τμήματα 1, 2, 4, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15 και 16 της Ομάδας 4 (ταξί) της διακήρυξης του διαγωνισμού, ήτοι έντεκα (11) τμήματα, που αφορούν δρομολόγια ταξί.

γ) Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:

Στο υποβληθέν σχέδιο απόφασης της Π.Α.Μ.Θ. ρητώς προβλέπεται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς ουσιώδη τροποποίηση των όρων της αρχικής υπ' αρ. 6/2016 διακήρυξης.

26. Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι τυγχάνουν εφαρμογής τα άρθρα 24 παρ.1 περ. α' και 25, παρ. 1, περ. α' του Π.Δ. 60/2007, καθώς και τα άρθρα 26 παρ. 2 περ. β' και 32 παρ.2 περ. α' του ν. 4412/2016, καθώς προκύπτει η συνδρομή λόγου και προϋπόθεσης για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, με/χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη σύμβασης/συμβάσεων για την ανάθεση των υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Έβρου, για τα σχολικά έτη 2016-17, 2017-18 & 2018-19, συνολικού προϋπολογισμού 256.929,48€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιώματος προαίρεσης, για τα προεκτεθέντα τμήματα - δρομολόγια της υπ' αριθμ. 6/2016 διακήρυξης.

27. Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι ο περιορισμός του χρονικού διαστήματος της περιόδου οριστικής υποβολής προσφορών στην εφαρμογή του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., αναλόγως των περιστάσεων, σε χρονικό διάστημα μικρότερο της προβλεπόμενης ελάχιστης προθεσμίας υποβολής προσφορών, δύναται να θέτει εμπόδια στη συμμετοχή οικονομικών φορέων στη διαγωνιστική διαδικασία και να περιορίζει έτσι τον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, η Αρχή θεωρεί ορθότερο η έναρξη υποβολής προσφορών να ταυτίζεται με τη δημοσιοποίηση της διακήρυξης του διαγωνισμού και επομένως να δίδεται η δυνατότητα υποβολής προσφορών των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων καθ' όλο το διάστημα που διανύεται μεταξύ της ημερομηνίας δημοσιοποίησης της διακήρυξης και της τεθείσας καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών (βλ. Αποφάσεις 95, 109, 211, 221, 225/2015 και 268/2015 της Αρχής στο www.eaadhsy.gr).

IV. Συμπέρασμα

28. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ αποφασίζει:

Την αποδοχή του αιτήματος της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης (Περιφερειακή Ενότητα Έβρου) **και την παροχή σύμφωνης γνώμης** σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση για τη σύναψη σύμβασης/συμβάσεων για την ανάθεση των υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Έβρου, για τα σχολικά έτη 2016-17, 2017-18 & 2018-19, συνολικού προϋπολογισμού 256.929,48€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιωμάτων προαίρεσης, ως ακολούθως:

α) για έντεκα (11) τμήματα της Ομάδας 4 της διακήρυξης, συνολικού προϋπολογισμού 208.924,20€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιωμάτων προαίρεσης για τα οποία δεν κατατέθηκε καμία προσφορά σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007 σε συνδυασμό με το άρθρο 32 παρ. 2 εδάφιο α' του Ν. 4412/2016 και

β) για τα τέσσερα (04) τμήματα της Ομάδας 4 της διακήρυξης, συνολικού προϋπολογισμού 48.005,28€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιωμάτων προαίρεσης για τα οποία κατατέθηκε μία προσφορά η οποία δεν έγινε αποδεκτή σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007 σε συνδυασμό με το άρθρο 26 παρ. 2 εδάφιο β' του Ν. 4412/2016, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 31 Αυγούστου 2016
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Η Αντιπρόεδρος

Χριστίνα Μπουσουλέγκα